

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง รูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการโซ่อุปทานกล้วยหอมปลอดสารพิษของจังหวัดสุราษฎร์ธานี: กรณีศึกษาอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของระบบการปลูก กระบวนการผลิตและการตลาดกล้วยหอมปลอดสารพิษของจังหวัดสุราษฎร์ธานี และกำหนดรูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการโซ่อุปทานกล้วยหอมปลอดสารพิษของจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้ คือ

1. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ คือเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมในอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 38 คน ทางผู้วิจัยไม่ทำการสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มตัวอย่าง ด้วยเหตุที่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีจำนวนประชากรมีจำนวนน้อย ผู้วิจัย จึงเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรทั้งหมดที่เป็นเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมในอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 38 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการศึกษาคาร์โบลของผลิตภัณฑ์ การไหลสารสนเทศ และมูลค่าเพิ่มของห่วงโซ่อุปทานกล้วยหอมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้เป็นแบบสอบถามจำนวน 38 ชุด โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอม เพื่อทราบข้อมูลเบื้องต้น ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ อาชีพหลัก อาชีพรอง ประสบการณ์การปลูกกล้วยหอม ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 วิธีการปลูกและการดูแลรักษา เพื่อทราบข้อมูลเบื้องต้นของการปลูกกล้วยหอม ได้แก่ พันธุ์กล้วยหอมที่ใช้ปลูก ประสบการณ์ในการปลูกกล้วยหอม จำนวนต้นกล้วยหอมต่อไร่ แหล่งความรู้จากการปลูกกล้วยหอม สาเหตุของการปลูกกล้วยหอม

ตอนที่ 3 น้ำหนักและผลผลิตกล้วยหอมเกษตรกร

ตอนที่ 4 วิธีการจำหน่าย

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นสำหรับเกษตรกรที่ต้องการให้มีการช่วยเหลือและอุปสรรคในการเพาะปลูก
กล้วยหอม

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources) ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการออกแบบสอบถามเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอม โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสอบถาม
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources) ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมงานวิจัยในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่นักวิจัยอื่นๆ ได้ทำไว้ใช้ประกอบในการออกแบบการวิจัยและใช้ประกอบในการวิเคราะห์รวบรวมกับข้อมูลปฐมภูมิ

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. จัดประชุมกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอม และทำการสัมภาษณ์เชิงลึก เจ้าหน้าที่เกษตรกรอำเภอสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเขต 8 ผู้รับซื้อกล้วยหอม สหกรณ์การเกษตรอำเภอบ้านนาสาร และทำการศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับห่วงโซ่อุปทานกล้วยหอมในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ศึกษาวิธีการและวิธีสร้างแบบสอบถามและเครื่องมือในการค้นคว้าวิจัย
2. สร้างแบบสอบถามนำเสนอและนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข
3. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมในประเด็นที่ศึกษาทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสม
4. นำแบบสอบถามไปทดสอบใช้ (Try-Out) กับเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอม ซึ่งอยู่ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างคิดเป็นร้อยละ 10 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการเก็บแบบสอบถาม ดังนี้ แบบสอบถามเกษตรกรจำนวน 4 ตัวอย่าง เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach's) แบบสอบถามเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอม ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.639 นำแบบสอบถามไปทดสอบใช้ (Try -Out) กับร้านจตุรัสรับซื้อกล้วยหอม ซึ่งอยู่ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างคิดเป็นร้อยละ 10 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการเก็บแบบสอบถามดังนี้ แบบสอบถามร้านจตุรัสรับซื้อจำนวน 4 ตัวอย่าง เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach's) แบบสอบถามร้านจตุรัสรับซื้อกล้วยหอม ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.639
5. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ทำการรวบรวมจากกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมปลอดสารพิษในอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ โดยการออกแบบสอบถามใช้วิธีการเก็บตัวอย่างจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการผลิต ระบบการปลูกและกระบวนการการผลิตกล้วยหอมรวมถึงรูปแบบใช้อุปทานการผลิตกล้วยหอมของจังหวัดสุราษฎร์ธานีและจัดทำประชุมกลุ่มเพื่อระดมความคิด (Focus group) ศึกษาข้อมูลด้านการตลาดจากผู้รวบรวม/ผู้ส่งออกกล้วยหอม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ ถูกต้อง

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งรวบรวมจากข้อมูลสถิติที่พิมพ์เผยแพร่จากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น อุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เว็บไซต์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี สภาวิจัยแห่งชาติ สำนักงานสนับสนุนกองทุนเพื่อการวิจัย ตลอดจนเอกสารต่าง ๆ ที่มีผู้ทำการศึกษาไว้แล้ว เพื่อนำมาประมวลผลเป็นกรอบแนวคิดและเพื่อการจัดทำแบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีการใช้สถิติ ดังนี้

- สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในการศึกษาเกี่ยวกับ ต้นทุนผลตอบแทนของธุรกิจ การไหลของผลิตภัณฑ์ การไหลของสารสนเทศ และการมูลค่าเพิ่มจากกล้วยหอมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ใช้การวิเคราะห์ทางสถิติในรูปของค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย เพื่ออธิบายผลของข้อมูลโดยนำเสนอในรูปตาราง

- สถิติเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลการไหลของสารสนเทศ และการมูลค่าเพิ่มจากกล้วยหอมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้การวิเคราะห์สมการแนวโน้มและการวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มจากการผลิตใช้การวิเคราะห์ทางสถิติในรูปของค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย เพื่ออธิบายผลของข้อมูลโดยนำเสนอในรูปตาราง

วิเคราะห์ระดับปัญหาความคิดเห็นสำหรับเกษตรกรที่ต้องการให้มีการช่วยเหลือและอุปสรรคในการเพาะปลูกกล้วยหอมรายด้านและรายชื่อโดยวิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยนำผลการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย กำหนดช่วงวัด ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

ค่าเฉลี่ย	ระดับความต้องการความช่วยเหลือ
4.21 - 5.00	มากที่สุด
3.41 - 4.20	มาก
2.61 - 3.40	ปานกลาง
1.81 - 2.60	น้อย
1.00 - 1.80	น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติขั้นพื้นฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติดังนี้ คือ

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบแบบสอบถาม คือ หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งหมด โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach's) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.2540: 200 อ้างในกัลยา วานิชปัญญา. 2544.)

สถิติพื้นฐาน ได้แก่

ค่าร้อยละ (Percent)

ค่าเฉลี่ย (Mean)

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

โดยผู้วิจัยกำหนดข้อตกลงในการใช้สัญลักษณ์ดังนี้

N แทน กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย

\bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)